

گفت وگوهایے با عباس کیارستمی

Conversations with Abbas Kiarostami

همراه با گفت وگوی صالح نجفی با عباس کیارستمی
با دیباچه‌ای از احمد کیارستمی

گادفری چشایر

ترجمه صالح نجفی

سرشناسه: چشایر، گادفری، ۱۹۵۱. م. Cheshire. Godfrey.

عنوان: گفت وگوهای عباس کیارستمی

نام پدیدآور: گادفری چشایر، ترجمه صالح نجفی

شابک: ۶-۶۴-۸۹۸۷-۶۰۰-۹۷۸. وضعیت فهرست‌نویسی: فیا

یادداشت: عنوان اصلی: ۲۰۱۹، Conversations with Kiarostami

موضوع: کیارستمی، عباس، ۱۳۹۵-۱۳۱۹ موضوع: سینما -- ایران -- مصاحبه‌ها

شناسه افزوده: نجفی، صالح، ۱۳۵۴-، مترجم

رده‌بندی کنگره: ۳/۱۹۹۸.PN. رده‌بندی دیویی: ۷۹۱/۴۳۰۲۳۳۰۹۲

شماره کتاب‌شناسی ملی: ۶۲۰۲۳۷۱

با همکاری بنیاد کیارستمی

**KIAROSTAMI
FOUNDATION**

گفت‌وگوهایی با عباس کیارستمی

نویسنده گادفری چشایر، ترجمه صالح نجفی

همراه با گفت‌وگوی صالح نجفی با عباس کیارستمی

چاپ اول، ۱۳۹۹، ۱۲۰۰ نسخه، طراح جلد محمد رهبری

تهران، خیابان انقلاب، چهارراه کالج، ساختمان ۴۰۰، طبقه دوم، واحد ۵، نشر لگا

تلفن تماس: ۹۹ ۶۵ ۹۶ ۶۶ (۰۲۱)

«کلیه حقوق چاپ و نشر برای ناشر محفوظ است»

www.legapress.ir

@lega.press

فهرست مطالب

۷	یادداشت مترجم
۱۱	دیباچه احمد کیارستمی
۱۵	مقدمه
۲۵	گفت‌وگوهای با کیارستمی
۳۱	نان و کمرچه
۴۱	رنگ تفریح
۴۷	تجربه
۵۱	مسافر
۶۱	منم میتونم
۶۵	دوراه حل برای یک مسأله
۶۹	لباسی برای عروسی
۷۷	رنگ‌ها
۷۹	بزرگداشت معلم‌ها
۸۳	گزارش
۱۰۳	راه حل یک
۱۰۵	کاخ جهان‌نما

۱۰۹	قضیه شکل اول، شکل دوم
۱۱۷	دندان درد
۱۲۱	به ترتیب یا بدون ترتیب
۱۲۳	همسران
۱۲۷	همشهری
۱۳۳	اولی ها
۱۳۵	خانه دوست کجاست؟
۱۶۱	کلوزآپ یا نمای نزدیک
۱۷۵	زندگی و دیگرمیچ
۱۹۱	زیردرختان زیتون
۲۰۳	طعم گیلان
۲۱۵	باد ما را خواهد برد
۲۲۵	پیوست
۲۲۷	ایرانی که چشم جهان را خیره کرد
۲۳۵	گفت وگویی صالح نجفی با کیارستمی
۲۷۱	چرخش دیجیتالی عباس کیارستمی
۲۷۹	پی نوشت: دررئای عباس کیارستمی (۱۹۴۰-۲۰۱۶)

یادداشت مترجم

نام بعضی نفرات

رزق روحم شده است

این ترجمه پیشکشی است به تمام آن نفرات،

و پیش از همه به پویا پارسامقام

این کتاب حاوی شماری از بهترین گفت‌وگوهای به یادگارمانده از عباس کیارستمی است. تجربه غربی است به فارسی برگرداندن حرف‌های مردی که جواب‌های نقدنویسی آمریکایی را به فارسی می‌داده. سؤال‌ها را مرد ایرانی دیگری از انگلیسی به فارسی ترجمه می‌کرده و جواب‌های او را هم او به انگلیسی تحویل نقدنویس آمریکایی می‌داده و... سال‌ها بعد یک ایرانی، تانیا احمدی، حرف‌های فیلمساز فقید ایرانی را دوباره از فارسی به انگلیسی برگردانده و اکنون ایرانی دیگری آن حرف‌ها را از انگلیسی به فارسی بر/باز می‌گرداند. سرگذشت این حرف‌ها بی‌شباهت به سرگذشت فیلم‌های صاحب این حرف‌ها نیست. فیلم‌هایی که مدام در سفر بوده‌اند، از تهران به پاریس، به توکیو، به نیویورک، به ونیز و... هربار که به ایران بازگشته‌اند گویی هویتی تازه یافته‌اند، بس که برابر چشم‌های غیرایرانی ظاهر شده‌اند و لابد از زمانی به بعد فیلم‌های استاد

ایرانی قبل از ساخته شدن این را هم در نظر داشته‌اند که کمی پس از اتمام فرایند تولیدشان می‌باید رخت سفر ببندند و دور دنیا را بگردند و بعد که به وطن برمی‌گردند از چشم‌های ایرانی تمنا کنند که آنها را چنانکه هستند، چنانکه می‌توانند بود، ببینند. گادفری چشایر، نقدنویس برجسته آمریکایی، در گفت‌وگوهای گردآمده در این کتاب درباره تمام فیلم‌هایی که کیارستمی در سه دهه فعالیت مدام، از ۱۳۴۹ تا ۱۳۷۹، ساخته است بحث می‌کند، گفت‌وگوها در تهران آغاز می‌شود، در راه کوکر ادامه می‌یابد، و به باد ما را خواهد برد منتهی می‌شود. این شاید عالی‌ترین سند موجود درباره سیر تطوّر و تکامل سینمای کیارستمی باشد. باری، چشایر درباره همه فیلم‌های این سه دهه با خالق‌شان حرف می‌زند اما به واسطه سفر یک فیلم از قلم می‌افتد، یکی از مهم‌ترین فیلم‌های کیارستمی. صدای کارگردان فقید در بسیاری از فیلم‌هایش حضور دارد. در مشهورترین اثرش خود او را می‌بینیم که پایان فیلمبرداری را اعلام می‌کند. اما در این سه دهه در یکی از فیلم‌هایش او را مدام می‌بینیم، با همان هیبت شمایل‌وارش، بی‌آنکه لبخندی بزند، ابراز احساساتی کند، یا تحت تأثیر قرار گیرد... در همان فیلم که صحبت درباره‌اش در این کتاب از قلم افتاده است، مشق شب. گادفری چشایر و جیم کالول این افتادگی را به طرزی عالی جبران کرده‌اند: روی جلد کتاب عکسی از عباس کیارستمی آمده است، نمایی بسته از مردی که عینک تیره درستی زده و دهانش کمی باز است. این عکس کیارستمی کارگردان نیست، مردی با عینک تیره پشت دوربین. تصویری است از کیارستمی بازیگر جلو دوربین کیارستمی کارگردان. نمایی است از مشق شب، آنجا که پشت و جلو دوربین، پشت و روی واقعیت، برهم افتاده‌اند تا حقیقت مطلق را باز نمایند که او از کوره‌راه‌های دروغ‌های سینمایی باز می‌جست.

ترجمه حاضر ضمائم دارد. دو ضمیمه در حقیقت پی‌نوشت‌هایی طولانی‌اند که در آخر کتاب آمده‌اند، اما ضمیمه اول متن پیاده‌شده گفت‌وگویی است که مترجم در سال ۱۳۸۷ با کیارستمی به انجام رساند. آن گفت‌وگو هیچگاه قرار نبود به انتشار

رسد. مترجم آن زمان جوانی سی و سه ساله بود که پنج سالی بود کار ترجمه متن های نظری را آغاز کرده بود. نخستین گام های ترجمه را برمی داشت، گام هایی پراز اشتباه و پراز اشتیاق، و به قیاس از نابازیگران فیلم های کیارستمی شاید هنوز نامترجمی غیر حرفه ای بود. گفت و گو در دفتر حمیده رضوی، دستیار آن سال های کیارستمی، صورت بست. حمیده پیش از استاد از دنیا رفت. در آن نشست، خاطره خدایی، شاگرد کیارستمی، هم حضور داشت. مترجم، سه سال پیش از آن گفت و گو، بعد از سال ها برای بار دوم مشق شب را دیده بود و گریسته بود و احساس کرده بود مهم ترین کشف زندگی اش را کرده... کارگردان مشق شب آن زمان شیرین را ساخته بود و در آستانه ساخت کپی برابر اصل بود. مترجم در خیال خود به آن گفت و گو به چشم صحبتی مقدماتی می نگریست. همواره به گفت و گوی دومی می اندیشید. سال بعد بادهای تاریخ امیدها و آرزوهای او و بسیاری را با خود بردند. مترجم به تجدید دیدار در میان سالی دل بسته بود اما ز سر پنجه شاهین قضا غافل بود. متن مصاحبه را دوست جوانم آرش پروین پیاده کرد و رفیق شفیقم علی سالم آن را ویراست. متن ترجمه را زهرا یوسفی پور و رضا رحمتی راد خط به خط با اصل مقابله کرده اند و بسیاری لغزش ها را رفع کرده اند. سهم شان در به ثمر رسیدن این ترجمه کمتر از مترجم نبوده است.